

Lapsivaikutusten arviointi / Länsi-Lopen koulu

1. Asia tulee vireille

Arvioitava päätös tai asia: Selvitys perusopetuksen palveluverkkomuutoksista:
Länsi-Lopen koulu

Valmistelija(t): sivistysjohtaja Anne Haakana, opiskelijaharjoittelija Jenny Saarela
Arviointiin osallistuneet: Koulutoimen johtoryhmä sekä moniammatillinen työryhmä

Lapsivaikutusten arvioinnin tarpeen arviointi:

- () Ennakkoarviointia ei tarvita, perustelut:
- () Suppeampi ennakkoarviointi tarvitaan
- (x) Laajempi ennakkoarviointi tarvitaan

Mihin lapsiryhmään päätös erityisesti vaikuttaa:
Alakoulun 1-6 luokkien oppilaat

2. Määritellään arvioinnissa olevat vaihtoehdot

Ratkaisuvaihtoehto 0: Nykytila

Ratkaisuvaihtoehto 1: Perusopetuksen palveluverkkomuutokset:
Länsi-Lopen koulun opetuksen siirtäminen Yhtenäiskouluun

3. Tiedon kerääminen

Toteutettavat kyselyt tai lasten, nuorten ja heidän vanhempiensa sekä henkilöstön kuulemiset:

- Kysely alakoulujen 1-3 luokille keskustellen opettajan kanssa
- Kysely alakoulujen 4-6 luokille kyselylomakkeen kautta
- Lausuntopyyntö ja lausunto nuorisovaltuustolta
- Lausuntopyyntö ja lausunnot alakoulujen oppilaskunnilta
- Lausuntopyynnöt järjestöille (Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö Juko ry, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Ammattiliitto Jyty)
- Kysely kuntalaisille perusopetuksen palveluverkon muutoksista
- Kuulemistilaisuudet kyläkoulujen oppilaiden perheille ja kuntalaisille
- Lausunto mahdollisuus kuntalaisille

4. Tiedon kokoaminen, vaikutusten kuvaaminen ja yhteenveto

Merkitse alla olevana taulukkoon huomionne eri ratkaisuvaihtoehtojen osalta. Taulukkoon kirjataan sekä myönteiset että kielteiset vaikutukset.

Arvioitavat asiat/kriteerit	Ratkaisuvaihtoehto 0: Nykytila	Ratkaisuvaihtoehto 1 Länsi-Lopen koulun opetuksen siirtäminen Yhtenäiskouluun
<p>Lapsen näkemykset: Mitä mieltä ovat lapset, joita muutos koskee?</p>	<p>Mitä oletettuja vaikutuksia? Muut havainnot, pohdinnat, lisäkysymykset?</p> <ul style="list-style-type: none"> • omasta koulusta tykätään ja tunne on, että viihdytään paremmin nykyisessä koulussa, nykyisillä välineillä • nykyinen koulu on pieni koulu • kaikki tuntee toisensa (oppilaat ja opettajat) • lyhyempi koulumatka / taksimatka • nykyisen koulun pihapiiri on hyvä, metsä on lähellä ja koulun pihaa voi käyttää myös vapaa-ajalla • pääosin arviointiin osallistuneet haluavat jäädä pienempään kyläkouluun • Osalle koulumatka on liian pitkä • Jos koulu muuttaa, jääkö nykyiselle koululle asukkaiden käyttöön luistelukenttää, hiihtolatua, areenaa ja liikuntavälineitä? 	<p>Mitä oletettuja vaikutuksia? Muut havainnot, pohdinnat, lisäkysymykset?</p> <ul style="list-style-type: none"> • uudessa/isommassa koulussa olisi paljon uusia ja vanhoja kavereita • toivotaan mukavia oppilaita ja opettajia • isommassa koulussa on enemmän liikuntavälineitä ja paremmat liikuntatilat • osa totesi, että muutos ei haittaa, koska yläkouluun on kuitenkin toisessa koulussa • Arviointiin osallistujat kuvaavat muutosta oudolle, tuntemattomalle, epävarmalle, pelottavalle, jännittävälle, harmittavalle, haikealle ja tylsälle • Pelkona että kiusataan enemmän ja opettajat ei huomaa kiusaamista • Isommassa koulussa on paljon ihmisiä, hälinää ja melua • Luokassa on paljon oppilaita ja omaa vuoroa joutuu odottamaan ennen kun opettaja ehtii auttamaan • Uuden koulun ympäristö on erilainen kuin vanhan, esimerkiksi metsää ei välttämättä ole lähellä • Koetaan, että isoilla kouluilla voi tapahtua pahaa • Koetaan, että koulussa on liikaa oppilaita ja mm. ruokailuissa on liikaa ihmisiä • Koulumatkat ja taksimatkat pitenee ja koulumatka muuttuu vaaralliseksi • Mahdollisesti tartuntataudit isommassa koulussa pohdituttavat • Vastauksissa toivotaan, että oppilaat pääsisivät samalle

		<p>luokalle nykyisten oppilaiden kanssa ja että sama opettaja opettaisi uudessakin koulussa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uudelta koululta toivotaan rauhallisuutta ja hiljaisuutta, mahdollisuutta keskittyä • Toivotaan, että uuden koulun lähiympäristö on toimiva ja siellä on lähimetsiä • Toivotaan, että koulu- ja taksimatkat pysyvät lyhyinä
<p>Lapsen hyvinvointi ja arki: Miten päätös vaikuttaa lasten tasapainoiseen kasvuun ja kehitykseen? Miten päätös vaikuttaa lapsen oikeuteen leikkiin, vapaa-aikaan, harrastuksiin, liikuntaan ja lepoon?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienen kyläkoulun ympäristö, ympärillä olevat tutut ihmiset ja luonnon läheisyys vaikuttavat lapsen hyvinvointiin • Nykyisen koulun liikkumismahdollisuudet koulun ympäristössä ovat hyvät ja koulun ympäristö on käytettävissä myös vapaa-ajalla • Pienemmässä koulussa nähdään henkilöstöllä olevan parempi mahdollisuus keskittyä yksittäisen oppilaan tilanteeseen paremmin 	<ul style="list-style-type: none"> • Isommassa koulussa koulukavereiden ja ystävien määrän arvioidaan lisääntyvän ja tämä tukee lapsen hyvinvointia • Kaikkien koulujen ympäristössä nähdään hyvät liikuntamahdollisuudet, joita oppilaat ja kuntalaiset voivat hyödyntää kouluajana ja vapaa-ajalla • Isommassa koulussa nykyaikaiset oppimisympäristöt tukevat lapsen kehitystä • Muutosvaiheeseen liittyy epävarmuutta, jännitystä ja pelkoja, jotka voivat näkyä lapsen hyvinvoinnissa • Mahdolliset koulumatkojen pituuden kasvut, vaikuttaa koulupäivän kokonaispituuteen, voi olla vaikutusta lapsen hyvinvointiin ja jaksamiseen • Isommalla koululla oppilasmäärän kasvu sekä melu ja hälinä voivat vaikuttaa lapsen keskittymiseen ja hyvinvointiin • Mikäli kyläkoulu lakkautetaan ja myydään, vähenee kyseisen kylän harrastusmahdollisuuksien paikat koulurakennuksen ja -ympäristön osalta • Vastauksissa heräsi huoli tartuntatautien mahdollisesta aktiivisemmasta leviämisestä isommassa koulussa verrattuna pieneen kouluun • Säilyykö siirron jälkeen nykyisen koulun ympäristössä olevat harrastusmahdollisuudet?

<p>Identiteetti ja tausta: Miten lasten moninaisuus ja erilaiset lapsiryhmät sekä heidän ominaisuutensa ja tarpeensa huomioidaan? Huomioi ainakin lasten sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, kansallinen alkuperä, kieli, uskonto ja persoonallisuus. Vaikuttaako valmisteilla oleva asia eri alueilla asuviin lapsiin eri tavoin? Tai muiden identiteettiin/taustaan liittyvien tekijöiden mukaan? Miten lasten yhdenvertaisuus ja syrjimättömyys turvataan? Vanhempien tausta ja ominaisuudet?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienemmässä koulussa yksilön huomioiminen koetaan toteutuvan paremmin kuin isossa koulussa 	<ul style="list-style-type: none"> • Isommassa ryhmässä on helpompi löytää oman ikäisiä kavereita, jolla on samat kiinnostuksen kohteet • Isommassa koulussa on parempi mahdollisuus huomioida oppilaiden erilaisuus ja erityistarpeet • Monipuolisemmassa ja isommassa kouluyhteisössä on erityisesti vähemmistöjen edustajien todennäköisempää löytää vertaistukea ja kenties samaan vähemmistöryhmään kuuluvia kavereita
<p>Haavoittuva asema: Miten päätöksessä otetaan huomioon lasten haavoittuva asema? Miten päätös vaikuttaa erityisen haavoittuvassa asemassa oleviin lapsiin? Huomio erityisesti mm. vieraskieliset lapset, köyhien tai vähävaraisten perheiden lapset, toimintarajoitteiset, neuropsykiatrisesti oireilevat, pitkäaikaisesti sairaat tai vammaiset lapset, sosioekonomisesti heikommin toimeentulevalla alueella asuvat lapset, syntymäkodin ulkopuolelle sijoitetut lapset jne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienemmässä koulussa yksilön huomioiminen koetaan toteutuvan paremmin kuin isossa koulussa • Koulussa ei pystytä toteuttamaan oppilaan mahdollisesti tarvitsemaa erityistukea, jolloin oppilaan on siirryttävä oppilaan on siirryttävä sivistyslautakunnan linjauksen mukaisesti Yhtenäiskouluun 	<ul style="list-style-type: none"> • Isommassa koulussa on parempi mahdollisuus huomioida oppilaiden erilaisuus ja erityistarpeet • Tehostettua ja erityistä tukea tarvitseville oppilaille on Lopen yhtenäiskoulussa mahdollisuus <ol style="list-style-type: none"> a) Saada useammin laaja-alaista erityisopetusta b) Tarvittaessa integroitua pienryhmään joillain tunneilla c) Joustavammin siirtyä erityisentuen pienryhmään, ei vaadi siirtymistä eri kouluun
<p>Lapsen edun ensisijaisuus: Mitä ristiriitoja päätöksentekoon sisältyy lapsen hyvinvoinnin eri osa-alueiden kesken? Miten hyvinvoinnin eri osa-alueita painotetaan?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsen etu ja oikeus laadukkaaseen opetukseen ei vaarannu • Lapsen koulumatka saattaa olla lyhyempi kyläkouluun kuin taajamakouluun • Erityisen tuen osalta lapsen on siirryttävä toiseen kouluun erityisopetuksen piiriin • Opiskeluhuollon palvelut eivät ole käytettävissä säännöllisesti 	<ul style="list-style-type: none"> • Lapsen etu ja oikeus laadukkaaseen opetukseen ei vaarannu • Tehostettu ja erityinen tuki on saatavilla samassa koulussa • Opiskeluhuollon palvelut ovat käytettävissä useammin taajamakouluissa • Lapsen koulumatka saattaa olla pidempi taajamakouluun, vaikuttaa lapsen vapaa-aikaan
<p>Perhesuhteiden ja muiden ihmissuhteiden vaaliminen:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienemmässä kyläkoulussa opettajat ja oppilaat tuntevat toisensa 	<ul style="list-style-type: none"> • Isommassa ryhmässä on helpompi löytää oman ikäisiä kavereita, jolla on samat kiinnostuksen kohteet,

<p>Miten päätös vaikuttaa lasten läheisiin ja jatkuviin ihmissuhteisiin ja niiden turvaamiseen? Voiko esitys aiheuttaa lasten ja nuorten syrjäytymistä? Miten tämä ehkäistään? Millaisia vaikutuksia päätöksellä voi olla lasten vertaissuhteisiin?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienemmässä kyläkoulussa koetaan, että kiusaamista on vähän ja siihen pystytään puuttumaan helpommin kuin isossa koulussa 	<p>kaverisuhteiden määrä mahdollisesti kasvaa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Monipuolisemmassa ja isommassa koulu yhteisössä on erityisesti vähemmistöjen edustajien todennäköisempää löytää vertaistukea ja kenties samaan vähemmistöryhmään kuuluvia kavereita • Pienissä kouluissa koetaan, että isommissa kouluissa on suurempi kiusaamisen riski
<p>Terveys: Miten päätös vaikuttaa lapsen fyysiseen ja psyykkiseen terveyteen tai mahdollisuuteen saada terveydenhoitoa? Vähentääkö vai lisääkö päätös lasten sairastumis-, onnettomuus- tai tapaturmariskejä?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koulumatkat ovat monilla lapsilla lyhyemmät ja se kuormittaa vähemmän kuin pidemmät koulumatkat • Monet oppilaista pystyvät hyödyntämään koulumatkat arkiliikuntana • Kouluterveydenhuolto on saatavilla koululla vain erikseen ilmoitettuina päivinä noin kerran kuukaudessa • Opiskeluhoollon palvelut (kuraattori, psykologi) on saatavilla koululla vain erikseen sovittaessa. 	<ul style="list-style-type: none"> • Isommassa koulussa on parempi mahdollisuus terveydenhuollon palveluiden saatavuuteen • Isommissa kouluissa on paremmat liikuntamahdollisuudet mm. Liikuntasalien osalta • Koulumatkojen pituus saattaa kasvaa. Pidemmällä koulumatkoilla voi olla vaikutusta lapsen hyvinvointiin ja jaksamiseen. Koulumatkan liikenneriiski on erilainen • Koulumatkan tuoma arkiliikunta saattaa jäädä vähäisemmäksi • Pienissä kouluissa pohditaan, kasvaako tartuntatautien riski
<p>Huolenpito, suojaaminen ja turvallisuus: Millaisia vaikutuksia päätöksellä on lasten fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen turvallisuuteen? Miten päätös vaikuttaa lapsen kasvuympäristöön perheessä, kaverisuhteissa ja elinympäristössä? Millaisia riskejä ja haittoja sekä muita seurauksia muutoksesta voi aiheutua lapsen turvallisuudelle? Miten niitä ehkäistään? Miten päätös vaikuttaa lapsen yksityisyyden suojaan? Liittyykö päätökseen tarve suojella lasta väkivallalta?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pienempi kyläkoulu koetaan turvalliseksi, pieneksi yksiköksi koulun sijainnin ja tuttujen opettajien sekä oppilaiden osalta • Pienemmässä kyläkoulussa, pienemmissä luokissa on hyvä työrauha ja paremmat keskittymismahdollisuudet • Kyläkoulun ympäristö koetaan monipuolisiksi liikkumismahdollisuuksien ja metsän kautta 	<ul style="list-style-type: none"> • Isompi koulu pystyy tarjoamaan ja turvaamaan monipuolisemmat sosiaalisten suhteiden harjoittelupaikat • Isompi koulu koetaan pieneen kouluun verrattuna turvattomammalta • Mahdollisen muutoksen yhteydessä arviointiin osallistuneet toivovat, että samat luokkakaverit ja opettajat pysyisivät samassa luokassa myös uudessa koulussa
<p>Koulutus ja varhaiskasvatus: Miten päätös vaikuttaa lasten yhdenvertaiseen oikeuteen saada opetusta tai varhaiskasvatusta?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu. • Koululla järjestetään yksittäisiä kerhoja 	<ul style="list-style-type: none"> • Perusopetuksen opetussuunnitelman mukainen opetus toteutuu. • Opetus tapahtuu pääasiassa vuosiluokittaisissa

<p>Miten päätös vaikuttaa mahdollisuuksiin järjestää koulutusta laadukkaasti ja koulutuksen tavoitteet toteuttaen? Millaisia vaikutuksia koulutuksen laatuun voidaan tunnistaa? Millaisia vaikutuksia varhaiskasvatuksen ja opetuksen saavutettavuuteen (esim. matkat, oppimisympäristön ja –materiaalien esteettömyys? Millaisia vaikutuksia päätöksellä on lapsen oikeuteen saada pedagogista / erityistä tukea tai opiskeluhuollon tukea? Millaisia vaikutuksia päätöksellä on koulupolun jatkuvuuteen ja koulupudokkuuteen?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee • Koulumatkat ovat enemmistölle oppilaista lyhyemmät • Koulun lähiluonto tarjoaa virikkeellisen oppimisympäristön • Iltapäivätoimintaryhmä puuttuu • Opetus yhdysluokissa • Koulun oppimisympäristö on toimiva, puutteina tilavampi liikuntasali • 7-9 luokalle siirrytään Yhtenäiskouluun • Jos oppilas tarvitsee erityistä tukea, on oppilaan siirryttävä opetussuunnitelman mukaisesti opiskelemaan Yhtenäiskouluun. 	<p>opetusryhmissä, jolloin koko tunnin opetus keskittyy vain yhden vuosiluokan opetussisältöihin</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjolla • Tarjolla useita kerhoja • Kiusaamiseen puututaan, jos sitä ilmenee • Koulun oppimisympäristö on toimiva. Monipuoliset ulkoliikuntapaikat ja sisäliikuntatilat. • Koulun lähiluonto on saavutettavissa koulun lähiympäristössä • Oppilas pääsee osaksi monipuolista ja isompaa yhteisöä ja oppimisympäristöä. • Osalle oppilaista koulumatkat pitenevät, osalle lyhenevät, Koulukuljetusten määrä tulee lisääntymään • Yhtenäiskoulussa oppilas voi suorittaa koko perusopetuksen samassa koulussa ilman koulun vaihdoksia • Yhtenäiskoulussa on tarjolla monipuolisesti tehostettua ja erityistä tukea
---	---	--

Vaihtoehtojen vertailu ja analysoiminen / yhteenvetoa:

Pohdinta Länsi-Lopen koulun tulevaisuudesta on käynnistynyt Lopen kunnan talouden tasapainottamistyön yhteydessä.

Molemmat vaihtoehdot pystyvät tarjoamaan oppilaalle opetussuunnitelman mukaista opetusta.

Kyläkoulu tarjoaa pienen ja tiiviin oppimisympäristön, joka koetaan turvalliseksi. Oppilaan saama tuki koetaan hyväksi pienemmässä koulussa. Ympäriällä oleva koulun piha, luonto ja muu ympäristö koetaan tärkeäksi osaksi lasten ja perheiden arkea ja hyvinvointia. Isommilla kouluilla koetaan olevan myös samanlaisia mahdollisuuksia opetuksen ja oppimisympäristön osalta sekä lisänä laajemmat liikuntamahdollisuudet sekä koulurakennuksen sisällä että ulkona.

Kaikille vastaajille oppilaiden kaveri- ja ystävyysuhteet olivat merkittävässä roolissa. Nykyisessä koulussa on tutut kaverit ja aikuiset. Isommassa koulussa on mahdollisuus laajemmalle ystäväpiirille ja laajemmille sosiaalisille suhteille. Kiusaamisen lisääntyminen isommassa koulussa pohdituttaa lapsia ja perheitä.

Koulumatkat nykyiseen kouluun koetaan melko sopivan mittaisiksi. Toiseen kouluun siirtymisen osalta koulumatkojen piteneminen nähdään huonona asiana.

Mahdollisuudet koulunkäynnin ja oppimisen tuen toteuttamiseen oppilaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti ovat selvästi paremmat taajamakoulussa resursseista johtuen. Samoin oppilashuollon palvelut ovat paremmin saatavilla.

Osa oppilaista ja perheistä kokee siirtymisen isompaan kouluun jännittäväksi, pelottavaksi ja joiltain osin haastavaksikin. Mikäli kyläkoulu lakkautetaan, tulee oppilaita valmistella muutokseen, tukea siirtymävaiheessa sekä järjestää riittävästi tutustumismahdollisuuksia uuteen kouluun ja siellä oleviin oppilaisiin, opettajiin ja koulun käytäntöihin.

5. Päätösehdotus sivistyslautakunnalle

Länsi-Lopen koulun opetus siirretään Yhtenäiskouluun 1.8.2027 alkaen.

6. Päätösehdotuksen hyväksyjä

Valtuusto päättää asiasta

7. Päätöksen seuranta- ja arviointisuunnitelma

Seurantasuunnitelma: Kysely oppilaille ja huoltajille

